

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۱۲/۰۱

نیمرخ- منیژه رامزی، استاد پوهنتون کابل

گذشته ناتمام و آینده مبهم زنان افغانستان

در دل تاریکی و جهالت زندگی کردن برای دختران که تحصیل آنها نیمه مانده است و برای زنان که با وجود همه مشکلات در حیات اجتماعی و سیاسی نقش داشتند و آرزوهای بزرگ را در سر میپروورانند قلبم را درد می دهد و گلویم را از بغض می فشارد.

این روزها برای زنان افغان تلخ ترین و دشوار ترین ایام زندگی است. سقوط حکومت و از دست دادن دستاوردهای بیست ساله، بخصوص نابود شدن ارزشهای حقوق بشری برای زنان، مهاجرت اجباری خانوادهها و آینده مبهم، زنان را بیشتر به قشر آسیب دیده جامعه ای مرد سالار افغانستان مبدل ساخته است.

یک تعداد از زنان سر شناس و آنهاییکه از آغاز گفتگوهای دوحه در نشستهای بزرگ داخلی و خارجی حضور داشتند ادعا می کردند هرگز میدان مبارزه را رها نمیکنند، از روی مجبوریت در اولین فرصت برای حفظ جان خود افغانستان را ترک کردند.

بنابر این نبود یک انسجام کلی در حوزه دادخواهی برای حقوق اساسی زنان در چنین شرایط مهم و سرنوشت ساز، یک تعداد از زنان تازه کار را وارد عرصه دادخواهی نموده است. در چند ماه پس از تصرف کابل شاهد راهپیماییهای متفاوت از آدرس این زنان تازه وارد به حرکتهای مدنی و حقوق بشری هستیم که باید مورد حمایت و تقدیر قرار بگیرند. این زنان و دختران در دل تاریکی و جهالت برای احقاق حقوق اساسی خود مبارزه می کنند. بدون شک بیست سال گذشته دوران طلایی برای حیات همگانی زنان افغانستان بود اما متأسفانه ما قادر به انسجام کلی زنان و داشتن یک آدرس مشخص برای داد خواهی از حقوق زنان نظر به دلایل زیر نشدیم:

1. اکثریت زنان بجای کار ارزشی به کار پروژه ای پرداختند که سبب شد زنان نتوانند بخاطر تضاد منافع انسجام پیدا کنند؛
 2. چهره های سر شناس حکومتی از میان زنان نخبه و تحصیل یافته انتخاب نشدند بلکه آدرس حزب و سهم رهبران اقوام تعیین کننده نقش زنان در حیات سیاسی بود ؛
 3. زنان در دهات و شهرهای دور از پایتخت و بزرگ شهرها به یاد فراموشی سپرده شدند ؛
 4. از مادران و همسران قربانیان جنگ هرگز قدر دانی نشد؛
 5. زنان نتوانستند برای انسجام خود از میان خود رهبر تعیین کنند؛
 6. زنان در هسته اساسی احزاب سیاسی جایگاه خاص نداشتند ؛
 7. زنان نهادهای آکادمیک مانند استادان پوهنتونها به یاد فراموشی سپرده شدند ؛
 8. از زنان تجارت پیشه حمایت همگانی صورت نگرفت؛
 9. معیار حضور زنان در نهادهای بلند حکومتی داشتن رابطه با اداره امور و افراد نزدیک به بانوی اول بود و در این زمینه همه ای برنامه ریزی ها از بالا به پایین انجام میگردد؛
- حضور زنان در راستای فعالیت های آکادمیک کمتر مورد حمایت قرار گرفت ؛
 - اکثریت از زنان که در حکومت جا داشتند و به عنوان وکیل، وزیر، معین و رئیس نقش بازی می کردند هیچگاهی نخواستند برای انسجام زنان کار مؤثر انجام بدهند ؛

■ خلاصه زنان که در بیست سال خوب خوردند و خوب زندگی کردند دوباره به جایگاه اصلی یعنی کشور دیگری پناه بردند و باز هم مادران و زنان بیوه و بیچاره افغانستان مانند سال ۱۹۹۶ به حال خود باقی ماندند.

در این بیست سال با وجود همه مشکلات در حوزه زنان دستاوردهای قابل ملاحظه ای نیز وجود دارد که نتیجه تلاش همگانی زنان در بخش‌های مختلف است اما در این میان چند چهره شناخته شده ای از زنان جایگاه خاص داشتند که متأسفانه آنها همچنان با وجود همه امکانات و فرصت‌های پیش آمده نتوانستند در زمینه ایجاد انسجام زنان کار مؤثر تر انجام بدهند تا حد اقل از نابودی تاریخ مبارزه بیست ساله ای زنان جلوگیری می‌گردید.

ازین میان یک تعداد از زنان سر شناس برای ارگ و شورای امنیت کار کردند، یک تعداد دیگر برای پروژه‌ها و منافع مادی خود و تعداد دیگر همچنان دنبال احزاب و رهبران رفتند تنها بعضی از زنان توانستند مستقلانه و صادقانه کار کنند که تعدادی از آنها هنوز هم در داخل افغانستان زندگی می‌کنند.

وکلا پارلمان به عنوان موجودات اضافی بر حفظ منافع شخصی خود تلاش داشتند و اعضای گفتگوهای صلح در دایره ای تیم مردانه، افکار منجمد شده داشتند که هرگز حضور آنها در مذاکرات صلح معنا دار نبود.

با وجود همه مشکلات، موضوع مهم برای ما زنان حقوق مدنی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و قضایی زنان در مرحله پس از گفتگوهای صلح بود که از آغاز مذاکرات صلح تأکید یک تعداد از ما زنان به مورد بود:

1. حضور معنا دار زنان در برنامه ریزی‌های صلح؛
2. حضور در گفتگوهای صلح؛
3. حضور در تصمیم‌گیری‌ها و تصمیم‌سازی‌ها برای صلح؛
4. حضور در پایان گفتگوهای صلح

متأسفانه تأکید یک تعداد از زنان تنها به حضور زنان در میز مذاکره بود که با زبان بسته در مذاکرات اشتراک داشتند و دست خالی بر میگشتند.

ازینکه در کابینه حکومت طالبان زنان کوچکترین نقشی داده نشده است؛ از یک آینده مبهم و روزهای دشوار برای زنان خبر می‌دهد.

بناء زمان دادخواهی به سطح ملی و بین‌المللی فرا رسیده است حق تعلیم و تحصیل و حق کار از مواردی مهمی هستند که باید در اولویت قرار داده شوند و به حفظ آزادی‌های فردی بر اساس ارزش‌های اسلامی تأکید گردد.

برنامه عمل و قطع‌نامه ۱۳۲۵ زنان، صلح و امنیت. دولت افغانستان به هر دوی این اسناد بین‌المللی متعهد و ملزم به اجرای آنها بود که باید حکومت فعلی نیز به آن ارزش قایل شود. از نظر کنوانسیون سیدا، عبارت «تبعیض علیه زنان» به معنای قایل شدن هر گونه تمایز، استثناء یا محدودیت بر اساس جنسیت است که در به رسمیت شناختن حقوق بشری زنان و آزادی‌های اساسی آنها و بهره‌مندی و اعمال آن حقوق بر پایه مساوات با مردان، صرف نظر از وضعیت تأهل آنها، در تمام زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، مدنی و دیگر زمینه‌ها اثر مخرب دارد. در ماده ۷ کنوانسیون آمده است که دولت‌های عضو موظف اند اقدامات مقتضی را برای رفع تبعیض علیه زنان در زنده‌گی سیاسی و عمومی اتخاذ نموده و مخصوصاً اطمینان دهند که زنان در شرایط مساوی با مردان، حق شرکت در تعیین سیاست دولت و اجرای آنها را دارا هستند.

از طرف دیگر، قطع‌نامه ۱۳۲۵، بر اهمیت مشارکت برابر زنان در تمام فرایندهای صلح و نیاز به افزایش نقش آنان در تصمیم‌گیری‌ها در خصوص دفع و حل و فصل مناقشات و ترویج صلح و آشتی پایدار و امنیت تأکید دارد؛ چرا که زنان و کودکان اکثریت عمده اشخاصی را تشکیل می‌دهند که به طور روز افزون هدف عناصر مسلح و نظامیان قرار می‌گیرند.

بدون شک در دل تاریکی و جهالت زندگی کردن برای دختران که تحصیل آنها نیمه مانده است و آرزوهای بزرگ را در سر می‌پروراندند قلب من و همگامان ما را درد می‌دهد و گلوی ما را از بغض می‌فشارد.

تنها کاری که می‌توانیم انجام دهیم بودن در کنار آنها و حمایت از حرکت‌های داد خواهانه‌ای آنها برای احقاق حقوق اساسی زنان است تا اینگونه در در دل تاریکی‌ها به مبارزه‌ای خود ادامه داده و شاهد روزی باشیم که خشونت‌های ساختاری و فرهنگی در برابر زنان به حد اقل برسد.

د پانوی شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ